Název předmětu: Ochrana obyvatelstva a IZS

Téma: Koordinace složek IZS při společném zásahu, stálé orgány pro koordinaci složek IZS

Cíl:

Student zná základní legislativní normy vztahující se ke koordinaci složek IZS a dovede je interpretovat.

Úkoly pro samostatnou práci:

Studium povinné literatury, vybraní studenti si připraví seminární práci na zadané téma z oblasti legislativy vztahující se ke koordinaci složek integrovaného záchranného systému o rozsahu 5 normostran textu, seminární práce budou prezentovány na semináři.

Povinná literatura:

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0. Dostupné také z: http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/skripta-ochrana-obyvatelstva-a-krizove-rizeni-2015

ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém.* 2. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. SPBI Spektrum. Červená řada. ISBN 978-80-7385-007-4. Dostupné také z: http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:23b64bb0-d92e-11e4-8565-005056827e52

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Doporučená literatura:

Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

Obsah:

1) Integrovaný záchranný systém (IZS) a jeho použití

Dle § 3 zákona č. 239/2000 Sb. se integrovaný záchranný systém *„(…) použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému“.*

Složky IZS rozděluje § 4 zákona č. 239/2000 Sb. do dvou skupin, tj. na složky základní a složky ostatní. Základní složky IZS jsou:

a) Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR)

b) jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

c) poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

d) Policie České republiky (PČR).

Dle § 4, odst. 4 zákona č. 239/2000 Sb. zajišťují základní složky IZS *„nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Za tímto účelem rozmísťují své síly a prostředky po celém území České republiky.“*

Tím se základní složky IZS odlišují od složek ostatních, které podle § 4 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb. *„poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání.“*

2) Stálé orgány pro koordinaci složek IZS

Pro účely řešení mimořádných událostí složkami IZS jsou vytvořeny stálé orgány pro koordinaci složek IZS v podobě operačních a informačních středisek IZS. Funkci operačních a informačních středisek IZS plní operační střediska HZS krajů a operační a informační středisko GŘ HZS ČR.

Dle § 5 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb. mají operační a informační střediska IZS následující povinnosti:

„a) přijímat a vyhodnocovat informace o mimořádných událostech,

b) zprostředkovávat organizaci plnění úkolů ukládaných velitelem zásahu podle § 19 odst. 3,

c) plnit úkoly uložené orgány oprávněnými koordinovat záchranné a likvidační práce,

d) zabezpečovat v případě potřeby vyrozumění základních i ostatních složek integrovaného záchranného systému a vyrozumění státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků podle dokumentace integrovaného záchranného systému.“

Dle § 5 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb. jsou operační a informační střediska IZS oprávněna

„a) povolávat a nasazovat síly a prostředky hasičského záchranného sboru a jednotek požární ochrany, dalších složek integrovaného záchranného systému podle poplachového plánu integrovaného záchranného systému nebo podle požadavků velitele zásahu; při tom dbají, aby uvedené požadavky nebyly v rozporu s rozhodnutím příslušného funkcionáře hasičského záchranného sboru, hejtmana nebo Ministerstva vnitra při jejich koordinaci záchranných a likvidačních prací,

b) vyžadovat a organizovat pomoc (§ 20), osobní a věcnou pomoc podle požadavků velitele zásahu (§ 19), (…)“

3) Úkoly orgánů státní správy a samosprávy při koordinaci složek IZS

Za určitých okolností může být koordinace záchranných a likvidačních prací složkami IZS prováděna některými orgány státní správy a samosprávy, zejména tehdy pokud se jedná o řešení mimořádné události velkého rozsahu nebo jinak závažné mimořádné události.

Ministerstvo vnitra zabezpečuje dle § 7, odst. 3 zákona č. 239/2000 Sb. ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací tehdy, pokud

„a) mimořádná událost přesahuje státní hranice České republiky a je nutná koordinace záchranných a likvidačních prací nad rámec příhraničních styků, nebo

b) mimořádná událost přesahuje území kraje a velitel zásahu (§ 19) vyhlásil nejvyšší stupeň poplachu, anebo

c) o tuto koordinaci požádá velitel zásahu (§ 19), starosta obce s rozšířenou působností nebo hejtman.“

Ministerstvo zdravotnictví koordinuje dle § 8, odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb. poskytovatele zdravotnické záchranné služby tehdy, *„přesahuje-li mimořádná událost územní obvod kraje, který poskytovatele zdravotnické záchranné služby zřídil, nebo jeli to nutné z odborných nebo kapacitních důvodů, a nedohodnou-li se kraje na řešení situace“*.

Hejtman kraje dle § 11 zákona č. 239/2000 Sb. *„koordinuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události vzniklé na území kraje, pokud přesahuje území jednoho správního obvodu obce s rozšířenou působností a velitel zásahu vyhlásil nejvyšší stupeň poplachu nebo jej o to požádal anebo jej o koordinaci požádal starosta obce s rozšířenou působností.“*

Starosta obce s rozšířenou působnosti dle § 13 zákona č. 239/2000 Sb. *„koordinuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události vzniklé ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, pokud jej velitel zásahu o koordinaci požádal.“* Dle § 14 zákona č. 239/2000 Sb. jsou přitom hejtman a starosta obce s rozšířenou působností *„povinni předávat Ministerstvu vnitra zprávy o jejich průběhu prostřednictvím operačních a informačních středisek integrovaného záchranného systému.“*

4) Koordinace záchranných a likvidačních prací v místě zásahu

Koordinaci záchranných a likvidačních prací v místě zásahu provádí dle § 19, odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb. velitel zásahu. Podle uvedeného odstavce je velitelem zásahu *„(…) velitel jednotky požární ochrany nebo příslušný funkcionář hasičského záchranného sboru s právem přednostního velení“*, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Dle § 19, odst. 2 zákona č. 239/200 Sb. řídí součinnosti složek IZS v případě, kdy není ustanoven velitel zásahu dle odst. 1, *„ (…) velitel nebo vedoucí zasahujících sil a prostředků složky integrovaného záchranného systému, která v místě zásahu provádí převažující činnost.“*

Pro ustanovení velitele zásahu dle § 19, odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb. je rozhodující tzv. právo přednostního velení. Dle vyhlášky č. 247/2001 Sb. se právem přednostního velení rozumí, že

„a) velitel jednotky hasičského záchranného sboru kraje má přednost před všemi veliteli jednotek s výjimkou velitele jednotky hasičského záchranného sboru podniku v případě uvedeném v písmenu b),

b) velitel jednotky hasičského záchranného sboru podniku má přednost před všemi veliteli jednotek v případě, že místem zásahu je podnik, pro který byla tato jednotka zřízena,

c) velitel jednotky sboru dobrovolných hasičů obce má přednost před velitelem jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku s výjimkou případu uvedeného v písmenu d),

d) velitel jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku má přednost před velitelem jednotky sboru dobrovolných hasičů obce v případě, je-li místem zásahu podnik, pro který byla tato jednotka zřízena,

e) velitel jednotky, v jejíž územní působnosti se místo zásahu nachází, má přednost před ostatními veliteli jednotek stejného druhu; to neplatí, jestliže jednotka, v jejíž územní působnosti se místo zásahu nachází, se do činností na místě zásahu nezapojí nebo pokud se velitelé jednotek dohodnou jinak.“